

Večletni program izkoreninjenja stekline 2014 – 2019

1. Identifikacija programa

Država članica:	SLOVENIJA
Bolezen:	Steklina
Vrsta živali:	Lisice in druge za steklino dovzetne vrste
Leto izvedbe:	Večletni program 2014 - 2019

2. Zgodovinski podatki o epidemiološkem razvoju bolezni

Urbana oblika stekline, ki jo prenašajo psi, je bila izkoreninjena kmalu po drugi svetovni vojni, ko je bilo uveljavljeno obvezno cepljenje psov proti steklini (1947). Odtlej je cepljenje vseh psov proti steklini obvezno.

Zadnji primer stekline pri človeku je bil ugotovljen leta 1950.

Silvatična (gozdna) oblika stekline, ki jo prenašajo divje živali, je prisotna od leta 1973, ko je bila ugotovljena prva stekla žival (rdeča lisica) na severozahodu Slovenije. Steklina se je postopno širila na območjih občin Murska Sobota in Lendava, vendar nikoli ni prestopila naravne meje reke Mure.

Drugi val silvatične oblike stekline je Slovenijo zajel leta 1979 iz Avstrije. Od tod se je steklina širila po vsej državi in se ohranila do danes.

Zaradi neugodnih epizootioloških razmer v 1980-ih letih in na podlagi dobrih izkušenj drugih evropskih držav, se je leta 1988 Veterinarska uprava Republike Slovenije (VURS) odločila za izvajanje peroralnega cepljenja lisic proti steklini. Z uvedbo pilotnega projekta ročnega polaganja vab (t.i. Tübingenski model, s sevi SAD), se je cepljenje izvajalo le na manjšem delu Slovenije. Pozneje sta se izvajali po dve akciji cepljenja (spomladi in jeseni) kot strategija potiskanja stekline od zahoda proti vzhodu. Takrat so položili po 40.000 do 60.000 vab v vsaki akciji, in sicer po 16 do 20 vab/km². V nekaj naslednjih letih je bilo celotno ozemlje Slovenije trikrat pokrito z vabami. Ugotovljeno je bilo, da je uspešnost cepljenja slaba, če se vabe polagajo le na manjših, omejenih območjih.

To je bil tudi razlog, da smo leta 1995 uvedli novo strategijo boja proti steklini – letalsko polaganje vab na območju celotne Slovenije, dvakrat letno, spomladi in jeseni. Polaganje vab je potekalo z uporabo posebnega računalniškega programa ob podpori sistema GPS, ki se še danes uporablja kot del glavne strategije.

Vsako leto je bilo položenih po 640.000 vab (320.000 na kampanjo, 20 vab/km²).

Učinkovitosti cepljenja lisic smo spremljali z laboratorijskimi preiskavami – ugotavljanje pojavnosti stekline, ugotavljanje biomarkerja v kosti lisic (odvzem vab), ugotavljanje protiteles v krvi (dosežena imunost). Pripravljena je bila posebna programska oprema za analizo podatkov iz

računalnika, povezanega s sistemom GPS. Rezultati nove strategije so bili zelo vzpodbudni. Število primerov stekline se je zmanjšalo iz 1.089 (996 lisic) v letu 1995 na samo 6 primerov (5 lisic) v letu 1999. Vsi primeri so bili ugotovljeni v bližini meje s Hrvaško.

V letu 2000 se je število primerov zopet povečalo. Zaradi nove davčne politike se je zmanjšal proračun za ORV (peroralno cepljenje lisic), poleg tega pa se je na jugu poslabšalo stanje zaradi prisotnosti stekline v jugovzhodnih sosednjih državah.

Zato se je način polaganja vab ponovno spremenil in prilagodil trenutni situaciji. Iz območja cepljenja je bilo izvezeto območje na severozahodu Slovenije (alpski del), kjer stekline ni bilo že več let. Tako smo jeseni leta 2000 prvič uporabili tehniko »navzkrižnih letov« (en let v smeri S-J, drugi let v smeri V-Z), s katerimi smo povečali gostoto ter izboljšali zlasti razpršitev vab predvsem na območjih ob vzhodni in južni meji.

Leta 2001 je bilo ugotovljenih 135 pozitivnih primerov. Že v naslednjem letu 2002, se je kot posledica nove strategije, stanje glede stekline izboljšalo. Ugotovljenih je bilo le 15 pozitivnih primerov.

Razmere so bile zelo vzpodbudne tudi leta 2003, ko je bilo ugotovljenih le 8 pozitivnih primerov, vsi v bližini jugovzhodne meje.

Leta 2004 je bilo v okviru projekta PHARE Twinning Light, nabavljenih dodatnih 210.000 ter v okviru nadaljnjih ukrepov po zaključku projekta še dodatnih 250.000 vab. S to dodatno količino vab se je strategija navzkrižnih preletov razširila na celoten 30-kilometrski pas ob hrvaški meji, gostota pa se je povečala na 30 vab/km².

V letu 2004 sta bili ugotovljeni le 2 pozitivni živali (lisici). Oba primera sta bila ugotovljena ob jugovzhodni meji.

V letu 2005 sta bila ugotovljena dva primera stekline na obrobju območja cepljenja. Izvedeno je bilo cepljenje v nujnih primerih na območju s polmerom 30 km okoli omenjenih dveh izbruhov in ob upoštevanju naravnih ovir za širjenje virusa. Tretji primer je bil ugotovljen maja v mestni občini Ilirska Bistrica, ob meji s Hrvaško.

V nadaljnjih letih so bili na letni ravni ugotovljeni le dva do trije primeri, vsi ob meji s Hrvaško, kjer peroralnega cepljenja lisic niso izvajali.

Zaradi velikega pritiska stekline iz Hrvaške, se je v letu 2008 situacija zopet poslabšala. Poleg tega je bil primer stekline ugotovljen tudi izven območja cepljenja, ob meji z Italijo.

Zaradi nastale situacije je bilo v programu izkoreninjenja stekline narejenih nekaj sprememb: razširitev območja cepljenja na celotno območje Slovenije, obvezno cepljenje pašnih živali proti steklini ter okrepljen nadzor. Število vab s cepivom smo povečali na 920.000.

Spremembe programa so se pokazale kot uspešne, saj se je stanje ponovno umirilo. Tako v letu 2011 ni bilo ugotovljenih primerov stekline, v letu 2012 pa so bili ugotovljeni trije primeri, od katerih je bil en primer cepni. Od leta 2013, cepljenje pašnih živali ni več obvezno, ja pa priporočljivo.

3. Opis predloženega programa 2014 - 2019

Domače živali

V predlaganem obdobju se bo nadaljevalo obvezno cepljenje psov proti steklini. Cepljenje pašnih živali ni obvezno, je pa priporočljivo.

Divje živali

Glavni cilj večletnega programa izkoreninjenja stekline je vsaj ohraniti število položenih vab, s katerimi bi bilo mogoče zagotavljati zadostno imunost lisičje populacije (cca 920.000 vab na leto).

Za izvajanje cepljenja lisic proti steklini se lahko uporabi le vabe s cepivom, ki izpolnjujejo pogoje Evropske farmakopeje, št. 0746 »Evropska monografija za živo oralno cepivo proti steklini za lisice«. Vabe morajo izpolnjevati WHO priporočena merila glede učinkovitosti, patogenosti in stabilnosti. Vaba s cepivom je sestavljena iz ovoja (vabe), ki je privlačna za ciljno vrsto (redečo lisico – *Vulpes vulpes*) in kapsule s cepivom, ki vsebuje živ oslabljen virus stekline. Vaba mora vsebovati biomarker tetraciklin.

Polaganje vab se opravi na celotnem območju Republike Slovenije dvakrat letno in sicer:

- spomladanska akcija cepljenja lisic z začetkom v maju ter
- jesenska akcija cepljenja lisic z začetkom v septembru oziroma oktobru.

Vab se ne polaga na večje vodne površine, parke, poseljene predele, prometne poti,...

V vsaki akciji se položi predvidoma 460.000 vab na celotnem območju Republike Slovenije. Gostota položenih vab mora biti od 22 do 26 vab/km². Polaganje vab se opravi z letali, ki so posebej prirejena za to dejavnost.

Polaganje vab se izvede v »križnih letih«, pri tem je prvi let v smeri S-J in drugi, V-Z oziroma obratno, kar omogoča boljšo disperzijo vab s cepivom.

Razdalja med linijami letenja ne sme biti več kot 1.000 m.

Polaganje vab mora biti podprto z računalniškim sistemom, ki poleg nadzora in vodenja polaganja vab omogoča tudi uradni nadzor izvajanja peroralnega cepljenja lisic proti steklini.

Pred vsako akcijo cepljenja lisic proti steklini, se sestane »Strokovna skupina za peroralno cepljenje lisic proti steklini« (strokovna skupina). Strokovna skupina preuči poročila, pridobljena od koncesionarja, rezultate uradnega nadzora in rezultate spremljanja učinkovitosti cepljenja ter rezultate epidemiološkega nadzora. Opravi tudi poglobljene analize vseh podatkov, pridobljenih v okviru programa. Na podlagi opravljenih analiz, strokovna skupina pripravi podroben načrt za vsako akcijo. Koncesionar je dolžan upoštevati ta načrt.

Za izvajanje peroralnega cepljenja lisic proti steklini se v skladu z zakonodajo, podela koncesija. Koncesionar mora izpolnjevati pogoje iz Pravilnika o pogojih, ki jih mora za pridobitev koncesije izpolnjevati izvajalec cepljenja lisic (Ur. l. RS, št. 80/07). V pravilniku so določene odgovornosti izvajalca cepljenja lisic proti steklini v zvezi z nabavo in distribucijo vab s cepivom, poročanjem, zahtevami glede osebja in opreme, dovoljenji za opravljanje letov in dejavnosti ter v zvezi z uradnim nadzorom nad koncesionarjem. Za obdobje izvajanja tega programa bo objavljen nov razpis za podelitev koncesije za izvajanje cepljenja lisic proti steklini.

Glede na epidemiološko situacijo glede stekline tako v Republiki Sloveniji kot v sosednjih državah, se lahko območje ORV spremeni.

Uradni nadzor nad izvajanjem cepljenja lisic proti steklini izvajajo uradni veterinarji območnih uradov Uprave, v skladu z letnim in večletnim načrtom dela.

Nadzor

Poudarek bo na ohranjanju ravni poznavanja in ozaveščenosti o bolezni in s tem na doseganju zadostnega števila vzorcev (poudarek na indikatorskih živalih - sumljivo vedenje, lisice v stiku, povožene lisice, najdene poginule, ...), za zanesljivo oceno stanja stekline v državi.

Za namene nadzora bo uporabljen IF test (odkrivanje bolezni), za namene potrditve primerov pa PCR, izolacija in determinacija virusa.

V vseh primerih, ko žival ugrizne človeka, bo na vzorcih, ne glede na rezultat IF testa, opravljen še potrditveni test – izolacija virusa, v skladu z navodili Svetovne zdravstvene organizacije.

Za nadzor nad vzdrževanjem pravilnega režima skladiščenja vab in spremljanja uporabnosti vab, se bo opravljal nadzor z odvzemom vzorcev vab za opravljanje titracije vab. Vzorce odvzamejo uradni veterinarji OU UVHVVR iz skladišča ter med samim izvajanjem akcije – pred vzletom, po vrnitvi letala na letališče in če nastopijo drugi razlogi, zaradi katerih bi primernost cepiva bila vprašljiva.

Za pregled nad stanjem v populacijah netopirjev v Sloveniji se bo izvajal tudi program spremljanja Lyssavirusov v populacijah netopirjev.

Spremljanje

Za spremljanje učinkovitosti peroralnega cepljenja lisic proti steklino (ORV) je treba letno preiskati 800 vzorcev uplenjenih lisic, kar ustreza priporočilu o testiranju 4 lisic/100km².

Redni odstrel lisic za namene spremljanja učinkovitosti ORV opravijo lovci na podlagi pogodb.

Za spremljanje odvzema vab bo opravljen test določanja biomarkerja v kosti. Za spremljanje dosežene imunosti pri lisicah pa se bo izvajal ELISA test. Določanje starosti lisic v okviru spremljanja učinkovitosti ORV se bo izvajalo z namenom boljšega ovrednotenja in interpretacije rezultatov.

4. Ukrepi v okviru predloženega programa

4.1. Povzetek ukrepov v okviru programa

Trajanje programa: 2014 - 2019

Prvo leto:

- Nadzor
- Preskušanje
- Zakol pozitivnih živali
- Pokončanje pozitivnih živali
- Cepljenje
- Zdravljenje
- Uničenje proizvodov
- Izkoreninjenje, nadzor ali spremljanje
- Drugi ukrepi: /

Zadnje leto:

- Izkoreninjenje
- Preskušanje
- Zakol pozitivnih živali
- Pokončanje pozitivnih živali
- Nadaljnji zakol ali pokončanje živali
- Uničenje proizvodov

4.2. Organizacija, nadzor in vloge deležnikov, vključenih v program

Nadzor nad izvajanjem programa za izkoreninjenje stekline izvaja UVHVVR (Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin).

Obveznost pošiljanja lisic v preiskavo na steklino je določena v Odredbi o izvajanju sistematičnega spremljanja stanja bolezni in cepljenj živali, ki se izvajajo v tekočem letu ter na podlagi Pravilnika o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje širjenja in zatiranje stekline - Rabies (Lyssa) (Ur. l. RS, št. 139/06, 67/07).

Lovske družine so na podlagi Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/2004, 120/2006 Odl.US: UI-98/04 in 17/08) ter na podlagi lovsko gojitvenih načrtov, dolžne zagotavljati določeno število uplenjenih lisic za preiskave na steklino.

Nadzor nad izvajanjem določb lovske zakonodaje in lovsko gojitvenih načrtov, izvaja lovska inšpekcija Inšpektorata RS za kmetijstvo in okolje.

Diagnostični material za nadaljnje preiskave se dostavi veterinarskim organizacijam s koncesijo, ki so po zakonu, ki ureja veterinarstvo, dolžni sprejemati diagnostični material za nadaljnje preiskave in zagotoviti dostavo tega materiala na Nacionalni veterinarski inštitut (NVI) preko Veterinarsko-higienske službe.

NVI je imenovani laboratorij za izvajanje preiskav na steklino in ostalih preiskav, ki se opravljajo v okviru programa.

Koncesionar za izvajanje peroralnega cepljenja lisic je prav tako pod nadzorom UVHVVR v delu, ki se nanaša na koncesijsko dejavnost.

4.3. Opis in meje geografskih in upravnih območij, v katerih se bo izvajal program

Program se bo izvajal na celotnem območju Republike Slovenije. Ozemlje je razdeljeno na 10 območij, ki so pod nadzorom pristojnega organa – Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) oziroma njenih območnih uradov (OU UVHVVR). Zemljevid je v prilogi.

4.3. Opis ukrepov, ki se bodo izvajali v okviru programa

4.4.1. Prijava bolezni

Steklina je obvezno prijavljiva bolezen (Pravilnik o boleznih živali, Ur. l. RS, št. 81/07, 24/10).

4.4.2. Ciljne živalske vrste in živalske populacije

Nadzor

V zvezi z izvajanjem nadzora so ciljne živalske vrste vse živalske vrste, dovzetne za steklino.

Peroralno cepljenje lisic

Za namene peroralnega cepljenja lisic je ciljna živalska vrsta rdeča lisica (*Vulpes vulpes*). Ocenjena populacija rdeče lisice v Sloveniji je 8.523 (odstrel).

4.4.3. Označitev živali in registracija gospodarstev

/

4.4.4. Kvalifikacija živali in čred

/

4.4.5. Pravila o premikih živali

Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje širjenja in zatiranje stekline - Rabies (Lyssa) (Ur. l. RS, št. 139/06, 67/07).

Pravilnik o veterinarskih pogojih, ki morajo biti izpolnjeni za nekomercialne premike hišnih živali, in o modelu potnega lista, ki mora spremljati te živali (Ur. l. RS, št. 25/08, 55/08, 3/09).

4.4.6. Uporabljeni testi in sistem vzorčenja

Za odkrivanje stekline se uporablja imunofluorescenčni test (IF). Kot komplementarne metode v primeru pozitivnega rezultata se uporabljajo še PCR test, detreminacija virusa stekline (za določanje ali gre za divji ali cepni sev). Za vsak pozitiven rezultat IF testa se izvede tudi izolacija virusa in določitev nukleotidnega zaporedja. Izolacija virusa se izvede tudi, če je rezultat IF testa negativen, takrat, ko je žival ugriznila človeka (v skladu s smernicami Svetovne zdravstvene organizacije).

Za spremljanje učinkovitosti peroralnega cepljenja lisic proti steklino, se izvajajo naslednji testi:

- AB - ELISA – določanje imunosti
- Določanje biomarkerja v mandibularni kosti – odvzem vab
- titracija vab s cepivom (v skladu z »WHO Laboratory Technics in rabies, 4th Edition«)
- Določanje starosti lisic

Za določanje zaščitnega tira se uporablja FAVN. NVI (Nacionalni veterinarski inštitut) je na seznamu odobrenih laboratorijev za opravljanje teh testov v skladu z Uredbo Evropskega

parlamenta in Sveta (ES) št. 998/2003 z dne 26. maja 2003 o zahtevah v zvezi z zdravstvenim varstvom živali, ki se uporabljajo za netrgovske premike hišnih živali in o spremembi Direktive Sveta 92/65/EGS (UL L 146, 13.6.2003, str. 1–9), z vsemi spremembami.

4.4.7. Uporabljena cepiva in sistem cepljenja

Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje širjenja in zatiranje stekline - Rabies (Lyssa) (Ur. l. RS, št. 139/06, 67/07), členi 8, 9, 10, 11

Pravilnik o izvajanju sistematičnega spremljanja stanja bolezni in cepljenj živali v letu 2013 (Ur. l. RS, št. 97/12, 103/12), 30. člen

Prevladujoča strategija izkoreninjenje stekline je izvajanje cepljenja. Obvezno izvajanje peroralnega cepljenja lisic in cepljenja psov, je določene v zgoraj navedenih pravilnikih. Cepljenje mačk in drugih domačih živali je priporočljivo. Vendar pa je cepljenje mačk, ki se udeležujejo predstav oziroma razstav, tudi obvezno.

Vsa cepiva, ki so v uporabi, morajo biti registrirana in imeti dovoljenje za promet, s katerim se preverja tudi skladnost z mednarodnimi standardi.

Za peroralno cepljenje lisic proti steklini se uporabljajo oslABLJENA živa cepiva, za cepljenje psov, mačk in drugih domačih živali, pa se lahko uporabljajo samo inaktivirana cepiva.

Serološki in virološki testi, ki se izvajajo v okviru programa tako za nadzor kot za spremljanje učinkovitosti cepljenja morajo biti v skladu z OIE standardi in zakonodajo EU.

4.4.8. Informacije in ocene o upravljanju ukrepov biološke varnosti in nameščene infrastrukture v zadevnih gospodarstvih

Vpeljan mora biti sistem biološke varnosti, ki omogoča boljšo učinkovitost kmetij, zaščito okoliških gospodarstev ter podeželja ter varovanje zdravja ljudi in živali.

Ukrepi za biološko varnost se morajo izvajati rutinsko. Kjer je mogoče, je treba omejiti gibanje ljudi, vozil in opreme na območjih, kjer se gojijo domače živali in s tem zmanjševati tveganje za onesnaženje z gnojem, gnojevko in ostalimi stvarmi in proizvodi, s katerimi se lahko prenese bolezen.

Veterinarji, ki jemljejo vzorce (prihajajo v neposredni stik z domačimi živalmi) morajo očistiti in razkužiti zaščitno obleko, obutev, opremo, vozila... pred in po stiku oziroma uporabiti zaščitno obleko in obutev za enkratno uporabo.

Prav tako se morajo izvajati ukrepi za zmanjševanje tveganja prenosa bolezni iz divjih živali na domače.

4.4.9. Ukrepi v primeru pozitivnega rezultata

Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje širjenja in zatiranje stekline - Rabies (Lyssa) (Ur. l. RS, št. 139/06, 67/07)

V 3. členu pravilnika je predpisano, da se celotno ozemlje Republike Slovenije smatra kot okuženo s steklino. Na podlagi tega so določeni nadaljnji ukrepi.

Ukrepi pri domačih živalih (6. in 7. člen)

Veterinarska organizacija je ob sumu, da se je pojavila bolezen, dolžna brez odlašanja klinično potrditi ali ovreči sum in o sumu v skladu s pravilnikom, ki ureja bolezni živali in o tem obvestiti UVHVVR;

Po prijavi suma mora veterinarska organizacija s pisnim navodilom določiti:

- osamitev živali, ki kaže klinične znake bolezni, do odločitve uradnega veterinarja, vendar ne več kot 10 dni za pse in dvajset dni za ostale živali. Če žival pogine, mora veterinarska organizacija nemudoma poslati v preiskavo glavo ali celo truplo živali;
- desetdnevni nadzor psov in mačk, ki so ranili ljudi, vendar ne kažejo kliničnih znakov bolezni. V tem času mora imetnik živali poskrbeti za tri klinične preglede živali v veterinarski organizaciji, in sicer: prvi, peti in deseti dan po ugrizu. Rezultate teh pregledov mora veterinarska organizacija vnesti v centralni informacijski sistem UVHVVR, rezultat zaključnega kliničnega pregleda, ki ne sme biti opravljen prej kot deseti dan po ugrizu, pa mora čimprej, vendar najpozneje v 15 dneh po ugrizu, sporočiti antirabični ambulantni.
- Uradni veterinar lahko, da bi preprečil nepotrebno trpljenje živali, ne glede na rok iz 1. točke prejšnjega odstavka, odredi usmrtitev živali.

Poleg zgoraj naštetih ukrepov, veljajo na okuženem območju tudi naslednji ukrepi:

- zaščitno cepljenje psov proti steklini;
- zapiranje in izolacija živali, za katere se sumi, da so zbolele;
- vsi psi na javnem mestu morajo biti na vrvici;
- necepljene živali, ki so prišle v stik s steklo živaljo, je treba usmrtiti;
- necepljene živali, za katere se sumi, da so prišle v stik s steklo živaljo, je potrebno imeti pod trimesečno veterinarsko kontrolo. Če lastnik ne pristane na takšno kontrolo, je treba take živali usmrtiti;
- dokazano cepljenim živalim, ki so prišle v stik s steklo živaljo, se mora določiti zaščitni titer protiteles; če je titer manjši od 0,5 internacionalnih enot, je treba žival revakcinirati in opraviti trimesečno veterinarsko kontrolo; če lastnik ne pristane na revakvacijo oziroma trimesečno veterinarsko kontrolo, je treba take živali usmrtiti;
- dezinfekcija objektov, v katerih se je nahajala stekla žival.

Divje živali (8. in 9. člen)

Zatiranje in preprečevanje bolezni pri divjih živalih se izvaja skladno s programom UVHVVR.

Na okuženem območju veljajo za divje živali poleg ostalih ukrepov iz pravilnika tudi naslednji ukrepi:

- odstreljene ali poginule lisice morajo lovske organizacije poslati v preiskavo po programu VURS na Nacionalni veterinarski inštitut (v nadaljnjem besedilu: NVI);
- divje živali, ki kažejo značilne klinične znake bolezni, morajo lovske organizacije usmrtiti in poslati njihova trupla v preiskavo na NVI;
- ne glede na prejšnjo točko je dovoljeno trupla divjih živali odirati v obratih, registriranih v skladu z Uredbo 1774/2002/ES pod naslednjimi pogoji:
 - oseba, ki odira trupla teh živali, mora biti zaščitno cepljena proti bolezni, med odiranjem mora nositi zaščitna očala, zaščitno obleko, rokavice in masko,
 - vreča s kožo in truplom mora biti hranjena v posebnem prostoru, dokler preiskava ni opravljena,
 - če je izvid preiskave pozitiven na bolezen, je treba vrečo skupaj s kožo in truplom neškodljivo uničiti, opraviti je potrebno dezinfekcijo prostorov, v katerih so se nahajali žival, oprema in zaščitna sredstva.

4.4.10. Odškodninska shema za lastnike zaklanih in usmrčenih živali

/

4.4.11. Nadzor nad izvajanjem programa in poročanje

Nadzor nad implementacijo programa izvaja UVHVVR v skladu z letnim planom nadzora. Poročanje se izvaja v skladu z zahtevami Odločbe Sveta 2009/470/EU.

5. Koristi programa

Glavna pričakovana korist izvajanja programa je izkoreninjenje stekline in s tem zmanjšanje tveganja za zdravje in življenje ljudi.

6. Podatki o epidemiološkem razvoju v zadnjih petih letih

Podatki o epidemiološkem razvoju za obdobje 2008 – 2011 so bili že posredovani na EK preko »on-line« sistema.

6.1. Razvoj bolezni

6.2. Podatki o spremljanju in laboratorijskih testih

6.2.1. Podatki o spremljanju in laboratorijskih testih za leto 2012

Območje	Živalska vrsta	Vrsta testa	Opis testa	Število preiskanih vzorcev	Število pozitivnih vzorcev
SLOVENIJA	Pes	mikrobiološki ali virološki	IF	30	0
SLOVENIJA	Mačka	mikrobiološki ali virološki	IF	55	0
SLOVENIJA	Govedo	mikrobiološki ali virološki	IF	8	0
SLOVENIJA	Druge domače živali	mikrobiološki ali virološki	IF	12	0
SLOVENIJA	Pes	mikrobiološki ali virološki	Izolacija virusa	17	0
SLOVENIJA	Pes	mikrobiološki ali virološki	PCR	3	0
SLOVENIJA	Mačka	serološki	FAVN	1	0
SLOVENIJA	Mačka	mikrobiološki ali virološki	PCR	11	0

6.3. Podatki o bolezni

/

6.4. Podatki o statusu čred

/

6.5. Podatki o programih cepljenja ali zdravljenja

Območje	Živalska vrsta	Skupno število čred	Skupno število živali	Št. čred vključenih v program cepljenja ali zdravljenja	Število čred cepljenih ali zdravljenih	Število živali cepljenih ali zdravljenih	Št. uporabljenih doz cepiva ali zdravila	Št. cepljenih odraslih živali	Št. cepljenih mladih živali
SLOVENIJA	govedo	34.339	456.742	328	328	2.610	2.610	2.146	464
SLOVENIJA	ovce in koze	8.117	152.041	151	151	3.485	3.485	2.518	920
SLOVENIJA	kopitarji	7.429	24.285	51	51	179	179	174	5

6.6. Podatki o divjih živalih

6.6.1. Ocena številčnosti divjih živali za leto 2012

Območje	Živalska vrsta	Metoda ocene živalske populacije	Ocena živalske populacije
SLOVENIJA	Lisica	odstrel	8.523

6.6.2. Podatki o spremljanju in laboratorijskih testih pri divjih živalih za leto 2012

Območje	Živalska vrsta	Vrsta testa	Opis testa	Število preiskanih vzorcev	Število pozitivnih vzorcev
SLOVENIJA	Lisica	virološki test	IF	1.992	3
SLOVENIJA	Jazbec	virološki test	IF	20	0
SLOVENIJA	Volk	virološki test	IF	13	0
SLOVENIJA	Kuna	virološki test	IF	17	0
SLOVENIJA	Srnjad	virološki test	IF	8	0
SLOVENIJA	Druga divjad	virološki test	IF	6	0
SLOVENIJA	Lisica	serološki	AB ELISA	639	346
SLOVENIJA	Lisica	določanje biomarkerja	določanje biomarkerja	639	518
SLOVENIJA	Lisica	drug test	določanje starosti	639	639
SLOVENIJA	Vabe	drug test	titracija vab	29	29
SLOVENIJA	Jazbec	virološki test	PCR	1	0
SLOVENIJA	Kuna	virološki test	PCR	1	0
SLOVENIJA	Druga divjad	virološki test	izolacija virusa	5	0
SLOVENIJA	Srnjad	virološki test	izolacija virusa	1	0
SLOVENIJA	Lisica	virološki test	determinacija virusa	3	3
SLOVENIJA	Lisica	virološki test	PCR	2	0

6.6.3. Podatki o cepljenju ali zdravljenju divjih živali za leto 2012

Območje	Površina (Km ²)	Število načrtovanih doz cepiva ali zdravila	Število akcij cepljenja ali zdravljenja	Skupno število doz cepiva ali zdravila uporabljeno
SLOVENIJA	20.273	920.000	2	920.000

7. Cilji

7. 1. Cilji v zvezi s testiranjem (za vsako leto izvajanja programa ločena tabela)

7.1.1. Cilji glede diagnostičnih testov za leto 2014

Območje	Vrsta testa	Ciljna populacija	Vrsta vzorca	Namen	Število načrtovanih vzorcev
SLOVENIJA	IF	Za steklino dovzetne živali	možgani	nadzor	2.500
SLOVENIJA	AB ELISA	Lisica	kri	spremljanje učinkovitosti cepljenja	800
SLOVENIJA	Določanje biomarkerja	Lisica	kost	spremljanje učinkovitosti cepljenja	800
SLOVENIJA	Določanje starosti	Lisica	zob	spremljanje učinkovitosti cepljenja	800
SLOVENIJA	PCR	Za steklino dovzetne živali	možgani	potrditvena metoda	20
SLOVENIJA	Titracija vab	vabe	vaba	prevrjanje cepiva	30
SLOVENIJA	Determinacija virusa	Za steklino dovzetne živali	možgani	potrditvena metoda	10
SLOVENIJA	Izolacija virusa	Za steklino dovzetne živali	možgani	potrditvena metoda	60
SLOVENIJA	FAVN	Psi/mačke	kri	spremljanje učinkovitosti cepljenja	20

7.1.1. Cilji glede diagnostičnih testov za leto 2015

Območje	Vrsta testa	Ciljna populacija	Vrsta vzorca	Namen	Število načrtovanih vzorcev
SLOVENIJA	IF	Za steklino dovzetne živali	možgani	nadzor	2.500
SLOVENIJA	AB ELISA	Lisica	kri	spremljanje učinkovitosti cepljenja	800

SLOVENIJA	Določanje biomarkerja	Lisica	kost	spremljanje učinkovitosti cepljenja	800
SLOVENIJA	Določanje starosti	Lisica	zob	spremljanje učinkovitosti cepljenja	800
SLOVENIJA	PCR	Za steklino dovzetne živali	možgani	potrditvena metoda	20
SLOVENIJA	Titracija vab	vabe	vaba	prevrjanje cepiva	30
SLOVENIJA	Determinacija virusa	Za steklino dovzetne živali	možgani	potrditvena metoda	10
SLOVENIJA	Izolacija virusa	Za steklino dovzetne živali	možgani	potrditvena metoda	60
SLOVENIJA	FAVN	Psi/mačke	kri	spremljanje učinkovitosti cepljenja	20

7.1.1. Cilji glede diagnostičnih testov za leto 2016

Območje	Vrsta testa	Ciljna populacija	Vrsta vzorca	Namen	Število načrtovanih vzorcev
SLOVENIJA	IF	Za steklino dovzetne živali	možgani	nadzor	2.500
SLOVENIJA	AB ELISA	Lisica	kri	spremljanje učinkovitosti cepljenja	800
SLOVENIJA	Določanje biomarkerja	Lisica	kost	spremljanje učinkovitosti cepljenja	800
SLOVENIJA	Določanje starosti	Lisica	zob	spremljanje učinkovitosti cepljenja	800
SLOVENIJA	PCR	Za steklino dovzetne živali	možgani	potrditvena metoda	20
SLOVENIJA	Titracija vab	vabe	vaba	prevrjanje cepiva	30
SLOVENIJA	Determinacija virusa	Za steklino dovzetne živali	možgani	potrditvena metoda	10
SLOVENIJA	Izolacija virusa	Za steklino dovzetne živali	možgani	potrditvena metoda	60
SLOVENIJA	FAVN	Psi/mačke	kri	spremljanje učinkovitosti cepljenja	20

7.1.1. Cilji glede diagnostičnih testov za leto 2017

Območje	Vrsta testa	Ciljna populacija	Vrsta vzorca	Namen	Število načrtovanih vzorcev
SLOVENIJA	IF	Za steklino dovzetne živali	možgani	nadzor	2.500
SLOVENIJA	AB ELISA	Lisica	kri	spremljanje učinkovitosti cepljenja	800
SLOVENIJA	Določanje biomarkerja	Lisica	kost	spremljanje učinkovitosti cepljenja	800
SLOVENIJA	Določanje starosti	Lisica	zob	spremljanje učinkovitosti cepljenja	800
SLOVENIJA	PCR	Za steklino dovzetne živali	možgani	potrditvena metoda	20
SLOVENIJA	Titracija vab	vabe	vaba	prevrjanje cepiva	30
SLOVENIJA	Determinacija virusa	Za steklino dovzetne živali	možgani	potrditvena metoda	10
SLOVENIJA	Izolacija virusa	Za steklino dovzetne živali	možgani	potrditvena metoda	60
SLOVENIJA	FAVN	Psi/mačke	kri	spremljanje učinkovitosti cepljenja	20

7.1.1. Cilji glede diagnostičnih testov za leto 2018

Območje	Vrsta testa	Ciljna populacija	Vrsta vzorca	Namen	Število načrtovanih vzorcev
SLOVENIJA	IF	Za steklino dovzetne živali	možgani	nadzor	2.500
SLOVENIJA	AB ELISA	Lisica	kri	spremljanje učinkovitosti cepljenja	800
SLOVENIJA	Določanje biomarkerja	Lisica	kost	spremljanje učinkovitosti cepljenja	800
SLOVENIJA	Določanje starosti	Lisica	zob	spremljanje učinkovitosti cepljenja	800
SLOVENIJA	PCR	Za steklino dovzetne živali	možgani	potrditvena metoda	20
SLOVENIJA	Titracija vab	vabe	vaba	prevrjanje cepiva	30
SLOVENIJA	Determinacija virusa	Za steklino dovzetne živali	možgani	potrditvena metoda	10
SLOVENIJA	Izolacija virusa	Za steklino dovzetne živali	možgani	potrditvena metoda	60
SLOVENIJA	FAVN	Psi/mačke	kri	spremljanje učinkovitosti cepljenja	20

7.1.1. Cilji glede diagnostičnih testov za leto 2019

Območje	Vrsta testa	Ciljna populacija	Vrsta vzorca	Namen	Število načrtovanih vzorcev
SLOVENIJA	IF	Za steklino dovzetne živali	možgani	nadzor	2.500
SLOVENIJA	AB ELISA	Lisica	kri	spremljanje učinkovitosti cepljenja	800
SLOVENIJA	Določanje biomarkerja	Lisica	kost	spremljanje učinkovitosti cepljenja	800
SLOVENIJA	Določanje starosti	Lisica	zob	spremljanje učinkovitosti cepljenja	800
SLOVENIJA	PCR	Za steklino dovzetne živali	možgani	potrditvena metoda	20
SLOVENIJA	Titracija vab	vabe	vaba	prevrjanje cepiva	30
SLOVENIJA	Determinacija virusa	Za steklino dovzetne živali	možgani	potrditvena metoda	10
SLOVENIJA	Izolacija virusa	Za steklino dovzetne živali	možgani	potrditvena metoda	60
SLOVENIJA	FAVN	Psi/mačke	kri	spremljanje učinkovitosti cepljenja	20

7.1.2. Cilji glede preiskav živali in čred

/

7.2. Cilji glede kvalifikacij čred in živali

/

7.3. Cilji glede cepljenj ali zdravljenj

7.3.1. Cilji glede cepljenj ali zdravljenj

/

7.3.2. Cilji glede cepljenj ali zdravljenj pri divjih živalih za leto 2014

Območje	Površina (Km ²)	Število načrtovanih doz cepiva ali zdravila v posamezni akciji	Število akcij cepljenja ali zdravljenja	Skupno število doz cepiva ali zdravila uporabljeno
SLOVENIJA	20.273	460.000	2	920.000

7.3.2. Cilji glede cepljenj ali zdravljenj pri divjih živalih za leto 2015

Območje	Površina (Km ²)	Število načrtovanih doz cepiva ali zdravila v posamezni akciji	Število akcij cepljenja ali zdravljenja	Skupno število doz cepiva ali zdravila uporabljeno
SLOVENIJA	20.273	460.000	2	920.000

7.3.2. Cilji glede cepljenj ali zdravljenj pri divjih živalih za leto 2016

Območje	Površina (Km ²)	Število načrtovanih doz cepiva ali zdravila v posamezni akciji	Število akcij cepljenja ali zdravljenja	Skupno število doz cepiva ali zdravila uporabljeno
SLOVENIJA	20.273	460.000	2	920.000

7.3.2. Cilji glede cepljenj ali zdravljenj pri divjih živalih za leto 2017

Območje	Površina (Km ²)	Število načrtovanih doz cepiva ali zdravila v posamezni akciji	Število akcij cepljenja ali zdravljenja	Skupno število doz cepiva ali zdravila uporabljeno
SLOVENIJA	20.273	460.000	2	920.000

7.3.2. Cilji glede cepljenj ali zdravljenj pri divjih živalih za leto 2018

Območje	Površina (Km ²)	Število načrtovanih doz cepiva ali zdravila v posamezni akciji	Število akcij cepljenja ali zdravljenja	Skupno število doz cepiva ali zdravila uporabljeno
SLOVENIJA	20.273	460.000	2	920.000

7.3.2. Cilji glede cepljenj ali zdravljenj pri divjih živalih za leto 2019

Območje	Površina (Km ²)	Število načrtovanih doz cepiva ali zdravila v posamezni akciji	Število akcij cepljenja ali zdravljenja	Skupno število doz cepiva ali zdravila uporabljeno
SLOVENIJA	20.273	460.000	2	920.000